

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
NUTRICIA
TE ZOETERMEER
GEMEENTE ZOETERMEER

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Quickscan flora en fauna Nutricia te Zoetermeer in de gemeente Zoetermeer

Opdrachtgever	Schoonderbeek en Partners Advies bv Postbus 374 6710 BJ Ede
Project	ZOE.SPA.ECO1
Rapportnummer	11096102
Status	Eindrapportage
Datum	27 oktober 2011
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ir. J. Mos
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	2
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
4.	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	3
4.1	Inleiding	3
4.2	Flora- en faunawet.....	4
4.3	Algemene zorgplicht	5
4.4	Gebiedsbescherming.....	5
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
5.1	Vogels	6
5.2	Vleermuizen.....	7
5.3	Overige zoogdieren	10
5.4	Reptielen, Amfibieën en vissen	10
5.5	Libellen en dagvlinders	11
5.6	Vaatplanten.....	11
5.7	Gebiedsbescherming.....	11
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Luchtfoto
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid
5. - Overzichts Tekening Bebouwing Zoetermeer 14 oktober 2009

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Schoonderbeek en Partners Advies bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ter plaatse van het fabrieksterrein van Nutricia te Zoetermeer in de gemeente Zoetermeer.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen omtrent de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Een quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er worden in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar. Uit de quickscan flora en fauna zal blijken of aanvullend soortonderzoek noodzakelijk is, bijvoorbeeld indien overtreding van verbodsbepalingen in de geldende wetgeving worden verwacht, of als er een tekort aan gegevens is over het voorkomen van beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Zoetermeer (contactpersoon de heer J.G. Vos) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie zelf uitgevoerd.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 10 ha) ligt aan de Eerste Stationsstraat 186, circa 1 km ten zuiden van de kern van Zoetermeer. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 30 H (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 093.800$, $Y = 450.500$.

De onderzoekslocatie betreft het bedrijfsterrein van Nutricia n.v. Het onderzoeksgebied wordt begrensd door de Gerard Doustraat aan de noordzijde, de Eerste Stationstraat aan de westzijde en de A12 aan de zuidzijde. Aan de oostzijde vormt de Rokkeveenseweg de grens. De onderzoekslocatie loopt in oostelijke richting uit in een punt. De onderzoekslocatie is grotendeels bebouwd en verhard. Verspreid binnen het terrein bevindt zich openbaar groen en boomvegetatie. Aan de oostzijde bevindt zich een kleinschalig bosperceel met loof- en naaldbomen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een luchtfoto weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'De Wilck', 'Broekvel-den, Vettenbroek & Polderstein' en 'Meijendel & Berkheide' bevinden zich respectievelijk op circa 7,5 km ten noordoosten, 18,5 km ten oosten en 13 km ten noordwesten van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur

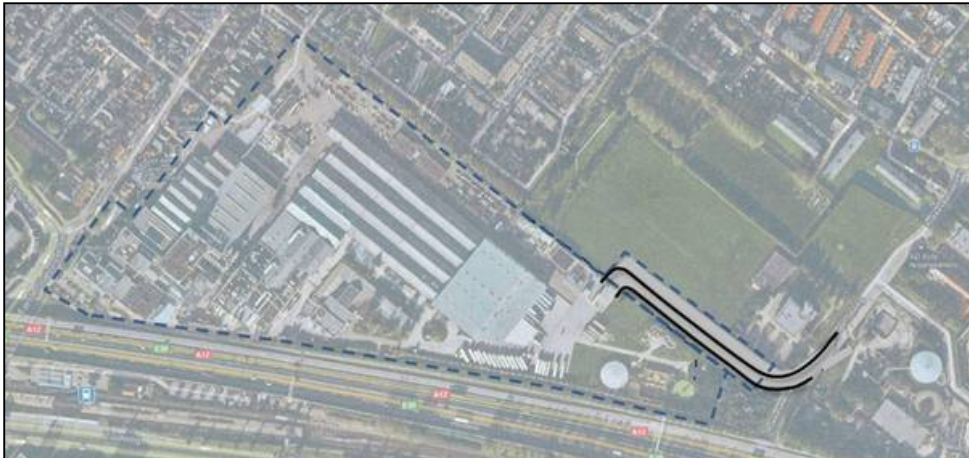
De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van de EHS. De meest nabijgelegen EHS-onderdelen bevinden zich buiten de bebouwde kom van Zoetermeer, op circa 3 tot 4 km afstand van de onderzoekslocatie.

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw op de onderzoekslocatie te realiseren (zie figuur 1) alsmede een nieuwe ontsluiting van het fabrieksterrein te ontwikkelen aan de oostzijde hiervan (zie figuur 2). Ten behoeve van bovenstaande ontwikkelingen zal enkele bebouwing gefaseerd worden gesloopt en boom- en struikvegetatie worden verwijderd.

Figuur 1. locaties nieuwbouw (groen) op het fabrieksterrein Nutricia te Zoetermeer.

Figuur 2. locatie aanleg ontsluitingsweg ter plaatse van fabrieksterrein Nutricia te Zoetermeer.

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het veldbezoek is afgelegd op 20 oktober 2011. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder zijn, indien noodzakelijk, toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Zuid-Holland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4. TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

4.2 Flora- en faunawet

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

4.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd. De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.4 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4)

Verspreid over het fabrieksterrein en langs de perceelsranden zijn struiken, hagen en bomen aanwezig. Het aanwezige groen (uitgezonderd het kleinschalige bosperceel ter plaatse van de beoogde ontsluitingsweg, zie figuur 3 & 4) is gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten en holtes van broedvogels als buizerd, sperwer en ransuil; deze zijn niet aangetroffen.

Voor het kleinschalige bosperceel geldt dat deze potentieel geschikt is voor een jaarrond beschermde soort als sperwer. Voorafgaand aan de kap dient het perceel te worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten van onder andere bovenstaande soort. Dit dient te worden uitgevoerd gedurende de winterperiode zodat door de afwezigheid van het blad, goed zicht wordt verkregen op eventueel aanwezige nesten.

De te slopen bebouwing op het fabrieksterrein is door het ontbreken van potentiële broedlocaties, zoals pannen daken, ruimtes onder dakgoten en dakranden en overige geschikte openingen en nissen, ongeschikt voor broedvogels met nesten waarvoor een jaarrond beschermde status geldt, zoals huismus en gierzwaluw.

Figuur 3 en 4. Ten behoeve van beoogde ontsluitingsweg, deels te kappen kleinschalige bosperceel.

Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5)

De broedvogels die onder de beschermingscategorie 5 vallen zijn voornamelijk hollenbroeders. De bomen op het fabrieksterrein en langs de perceelsranden zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Voor het kleinschalige bosperceel geldt dat op basis van de onderzoeksinspanning de aanwezigheid van boomholtes en daarmee holtebroeders niet is uitgesloten. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd. Gelet op de schaal van de kapwerkzaamheden en de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestlocaties in bomen en bebouwing de directe omgeving, is jaarrond bescherming in dit geval niet aan de orde. Bovenstaande geldt tevens voor zwarte roodstaart, een typische soort voor fabrieksterreinen. Aangezien het grootste deel van de bebouwing gehandhaafd blijft is ook hier een jaarrond bescherming niet aan de orde.

De te slopen bebouwing op het fabrieksterrein biedt geen potentiële broedmogelijkheden voor overige soorten broedvogels uit de beschermingscategorie 5.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

Door de aanwezigheid van groen zijn er binnen het plangebied geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst en houtduif. Voor dergelijke algemene soorten geldt dat, indien het groen op de onderzoekslocatie, buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

De te slopen bebouwing op het fabrieksterrein is door het ontbreken van geschikte nestmogelijkheden ongeschikt als broedlocatie voor algemene soorten broedvogels.

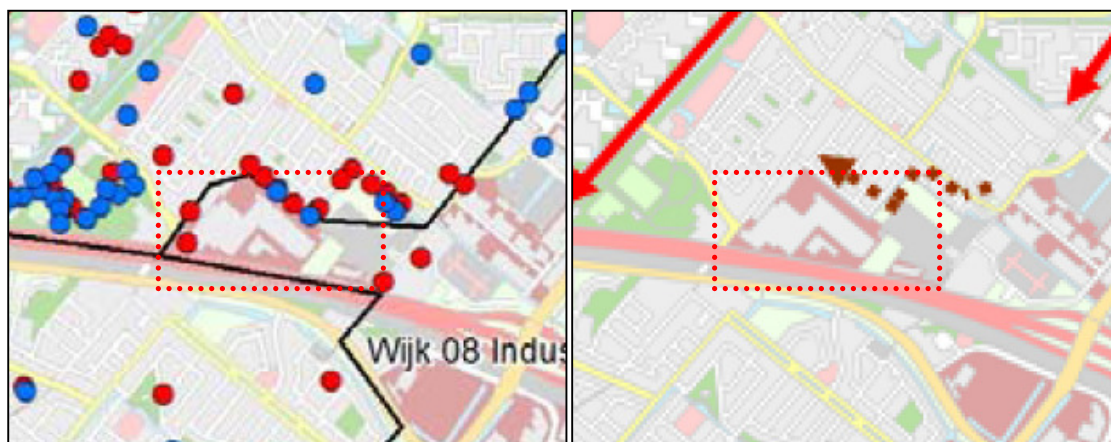
Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Het kleinschalige bosperceel is in theorie geschikt als slaapplaats voor ransuil. Een aanvullende inspectie dient hierover uitsluitsel te geven. Industrierterreinen worden veelal als slaapplaats gebruikt door verschillende soorten meeuwen en kauwtjes. Doordat er voldoende bebouwing aanwezig blijft en er wederom nieuwbouw wordt gerealiseerd zal er geen verstoring plaatsvinden van een eventueel aanwezige slaapplaats.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens, *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

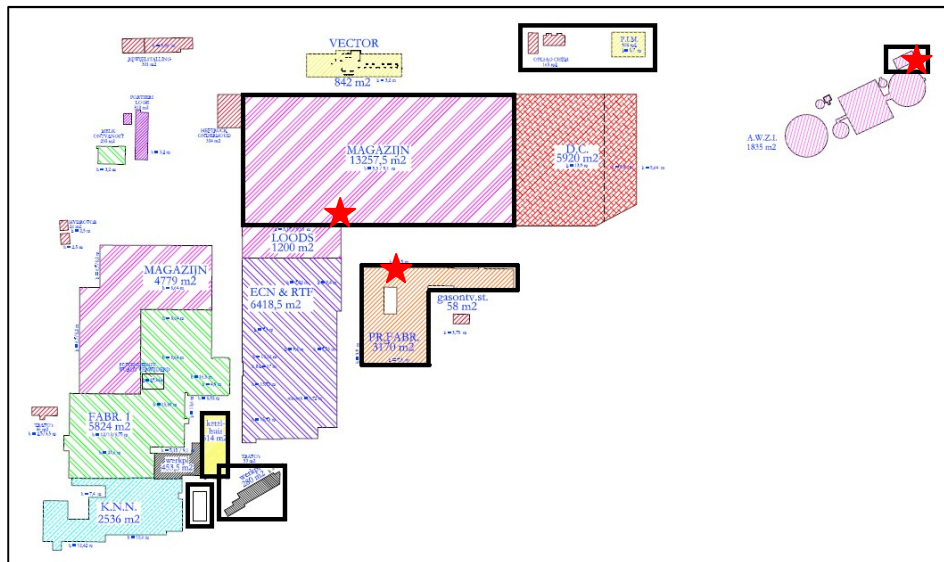
Uit een 6-jarig onderzoek van het bureau Stadsnatuur Rotterdam naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen Zoetermeer blijkt dat er met name langs de noordzijde van het plangebied (Gerard Doustraat) diverse waarnemingen van gewone dwergvleermuis zijn gedaan (zie figuur 5). Tevens bevindt zich hier een potentiële vliegroute van vleermuizen (zie figuur 6). Er zijn geen kolonies van vleermuizen binnen het plangebied of de directe omgeving bekend.

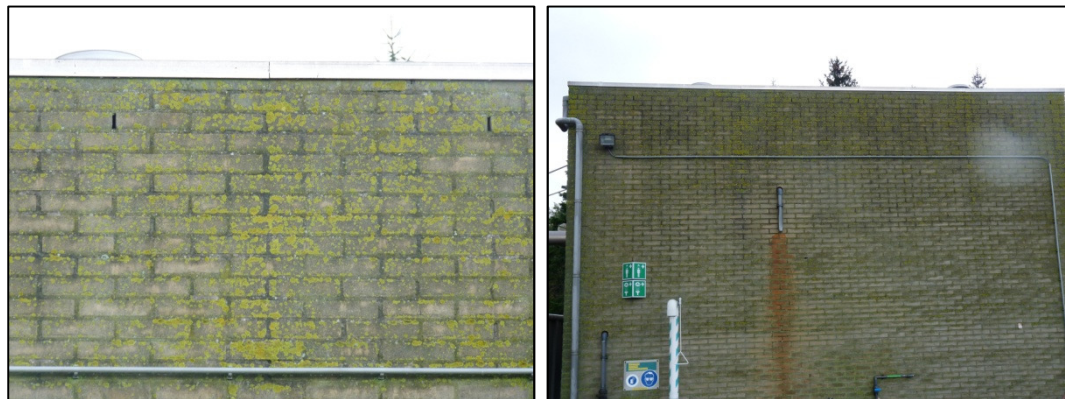
Figuur 5 en 6. Vleermuiswaarnemingen (gewone dwergvleermuis) en een potentiële vliegrouete (stippellijn) in de directe nabijheid van het plangebied (vierkant) (Bron: bSR, 2010).

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Van de te slopen of te verbouwen bebouwing op het fabrieksterrein zijn enkele panden in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (zie figuur 7). De bebouwing ter plaatse van de installatie voor afvalwaterzuivering (A.W.Z.I.), aan de oostzijde van het terrein, is voorzien van open stootvoegen die een soort als gewone dwergvleermuis toegang kan verlenen tot de spouwmuren (zie figuur 8 & 9).

Figuur 7. (Deels) te slopen / verbouwen panden (zwart kader) en voor vleermuizen (deels) geschikte panden (ster)

Figuur 8 en 9. Toegangsmogelijkheden voor vleermuizen bebouwing waterzuivering.

De ruimte langs de dakranden bij het fabrieksgebouw (PR.FABR.) geeft toegangsmogelijkheden tot ruimte achter de dakrand of in de spouw (zie figuur 10 & 11). Verder zijn er op het dak van het magazijn loodflappen aanwezig waar een soort als laatvlieger of gewone dwergvleermuis gedurende de zomer achterweg kan kruipen (zie figuur 12). Tevens bevindt zich hier een opening waar deze soorten gebruik van kunnen maken (zie figuur 13). Onder andere de eerdergenoemde soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf en als baltsverblijf.

Figuur 10 en 11. Toegangsmogelijkheden voor vleermuizen fabrieksgebouw PR.FABR.

Figuur 12 en 13. Toegangsmogelijkheden voor vleermuizen magazijn.

De bomen op het fabrieksterrein en langs de perceelsranden zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Voor het kleinschalige bosperceel geldt dat op basis van de huidige onderzoeksinspanning de aanwezigheid van boomholtes en daarmee verblijfplaatsen voor vleermuizen niet is uitgesloten. Een onderzoek naar de aanwezigheid van boomholtes dient te worden uitgevoerd gedurende de winterperiode zodat door de afwezigheid van het blad, goed zicht wordt verkregen op eventueel aanwezige gaten. Daarna dient te worden bepaald of aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen in de te kappen bomen noodzakelijk is.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient meer uitsluitsel te geven over het gebruik van de potentieel geschikt slooppanden door vleermuizen. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2010). Dit houdt in dat er in de periode mei tot en met september vijf veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtreddingen plaats te verwachten zijn bij de uitvoering van het project.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de mindere geschiktheid voor vleermuizen van de te behouden bebouwing in de omgeving van de slooppanden niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de locaties van ingreep potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Er zijn geen verblijfplaatsen direct buiten het Nutricia-terrein bekend. Daarnaast is gezien de afstand geen verstoring te verwachten.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat marginaal gebruikt worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis om te foerageren. De plannen zullen geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen op de onderzoekslocatie zelf ontbreken, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord. Een potentiële vliegroute aan de noordzijde buiten het plangebied, langs de Gerard Doustraat, zal gezien de aard en schaal van de ingreep geen verstorende werking ondervinden.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt deels geschikt habitat voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Incidenteel kan een soort als egel, mol en konijn worden aangetroffen. Voor dergelijke algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen specifieke maatregelen nodig.

5.4 Reptielen, Amfibieën en vissen

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig waardoor de aanwezigheid van deze soortgroep kan worden uitgesloten.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting het kleinschalige bosperceel. De sloten die grenzen aan de west- en noordzijde van de onderzoekslocatie kunnen voortplantingsmogelijkheden bieden aan beide soorten. De beide sloten blijven in het kader van de voorgenomen ingreep behouden, waardoor geen sprake is van verstoring van bijvoorbeeld een streng beschermde vissoort als kleine modderkruiper. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie voornamelijk bestaat uit bebouwing en verharding met daarnaast een kleinschalig bosperceel en groenstroken is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

5.7 Gebiedsbescherming

Voor de EHS geldt geen externe werking. Aangezien de onderzoekslocatie niet is gelegen in of aangrenzend aan een onderdeel dat behoort tot de EHS, is aantasting niet aan de orde. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000 is, gelet op afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep niet aan de orde.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Schoonderbeek en Partners Advies bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van het fabrieksterrein van Nutricia te Zoetermeer in de gemeente Zoetermeer.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw op de onderzoekslocatie te realiseren alsmede een nieuwe ontsluiting van het fabrieksterrein te ontwikkelen aan de oostzijde hiervan. Ten behoeve van bovenstaande ontwikkelingen zal enkele bebouwing gefaseerd worden gesloopt en boom- en struikvegetatie worden verwijderd.

Waarnemingen en te verwachten soorten

De beplanting op en langs de grenzen van de onderzoekslocatie biedt onderkomen aan algemene soorten broedvogels. Het kleinschalige bosperceel ter plaatse van de beoogde ontsluitingsweg is (mogelijk) geschikt voor holtebroeders en een jaarrond beschermde soort als sperwer. Tevens kan het bosperceel een slaappleats vormen voor ransuil.

De te slopen bebouwing ter plaatse van de installatie voor afvalwaterzuivering, het fabrieksgebouw (PR.FABR.) en het dak van het magazijn bieden potentiële verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. Op basis van huidige de onderzoeksinspanning zijn binnen het kleinschalige bosperceel, voor vleermuizen geschikt holtebomen, niet uitgesloten.

Het incidenteel voorkomen van algemene soorten zoogdieren als mol, konijn en egel en amfibiesoorten als bruine kikker en gewone pad, is niet uitgesloten.

Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet

Indien de beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd zullen, met betrekking tot broedvogels, geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden. Onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels kan eveneens worden voorkomen door het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden of de werkzaamheden in de winter uitvoeren.

Uitzondering hierop vormt het kappen van het kleinschalige bosperceel. Hier zal een aanvullende inspectie uit moeten wijzen of er sprake is van aanwezigheid van broedvogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd of van een slaappleats van ransuil.

Algemene zorgplicht

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen speciale maatregelen nodig.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de ingreep op de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Jaarrond beschermde vogels

Voor het kleinschalige bosperceel geldt dat deze potentieel geschikt is voor een jaarrond beschermde soort als sperwer. Voorafgaand aan de kap dient het perceel te worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten van onder andere bovenstaande soort. Dit dient te worden uitgevoerd gedurende de winterperiode zodat door de afwezigheid van het blad, goed zicht wordt verkregen op eventueel aanwezige nesten. Tevens dient hier een inspectie te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van een slaapplek van ransuil.

Vleermuizen

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de te slopen / verbouwen panden op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit vastgesteld worden.

Voor het kleinschalige bosperceel geldt dat op basis van de huidige onderzoeksinspanning de aanwezigheid van boomholtes en daarmee verblijfplaatsen voor vleermuizen niet is uitgesloten. Een onderzoek naar de aanwezigheid van boomholtes dient te worden uitgevoerd gedurende de winterperiode zodat door de afwezigheid van het blad, goed zicht wordt verkregen op eventueel aanwezige gaten.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

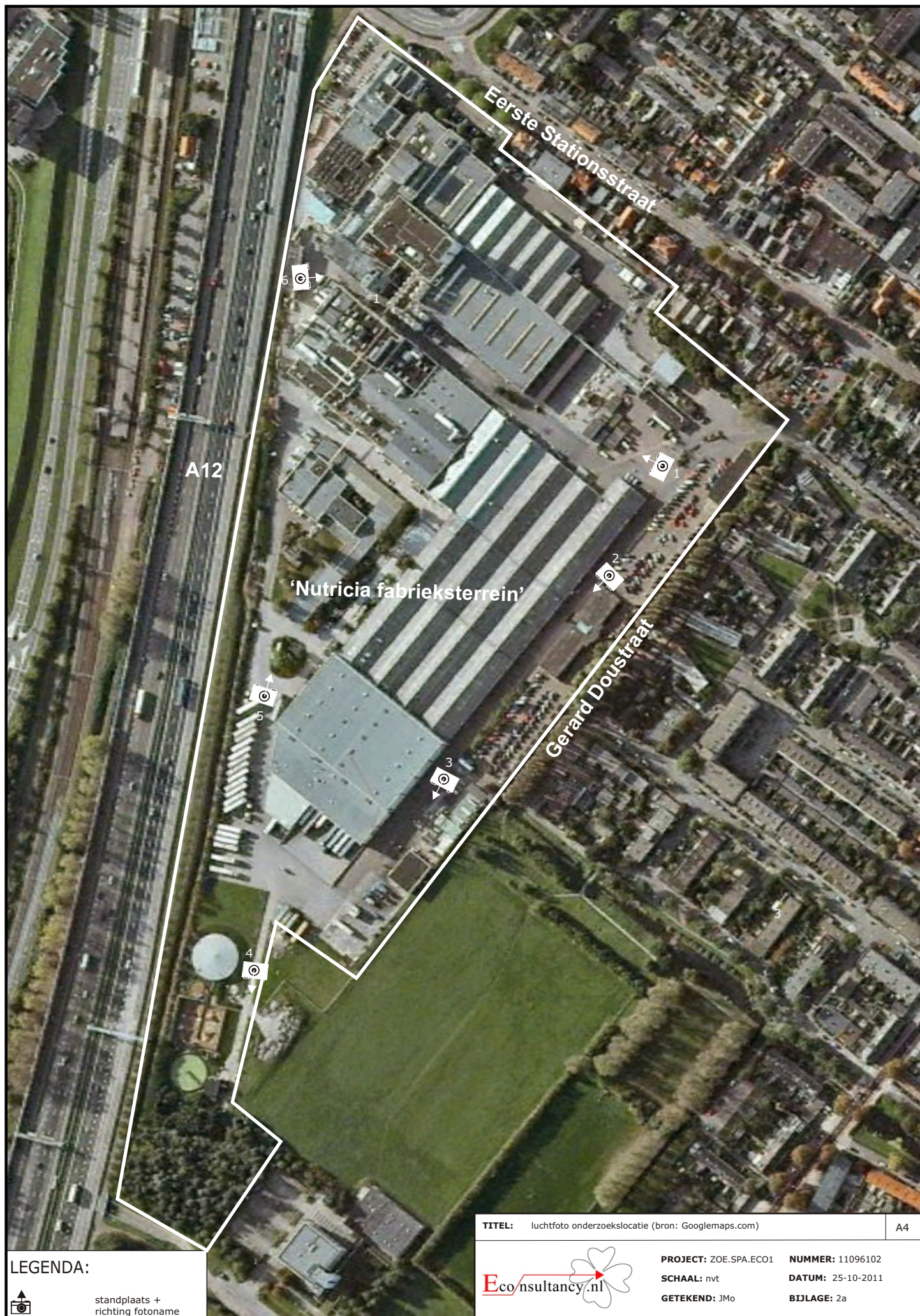
Indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat binnen het kleinschalige bosperceel broedvogels, waarvan de nesten jaarrond beschermd, aanwezig zijn of dat zich op de onderzoekslocatie een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen bevindt, treden er door de voorgenomen werkzaamheden mogelijk overtredingen op ten aanzien van de Flora- en faunawet. Ontheffingen op verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, kunnen vooraf bij Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings- aanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren, controle op aanwezigheid van broedgeval voor aanvang werkzaamheden
	jaarrond beschermd	mogelijk	ja*	nee	* aanvullend onderzoek naar nesten van jaarrond beschermde soort zoals sperwer en slaapplaats van ransuil.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk	ja*	nee	* aanvullend onderzoek naar verblijfsfunctie bij bebouwing ter plaatse van de installatie voor afvalwaterzuivering, het fabrieksgebouw (PR.FABR.) en het dak van het magazijn.
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	zorgplicht voor incidenteel algemeen voorkomende soort als egel, mol en konijn.
Amfibieën		nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

LEGENDA:

standplaats +
richting fotonaam

TITEL: luchtfoto onderzoekslocatie (bron: Googlemaps.com)

A4

PROJECT: ZOE.SPA.ECO1

NUMMER: 11096102

SCHAAL: nvt

DATUM: 25-10-2011

GETEKEND: JMo

BIJLAGE: 2a

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Overzicht magazijn westzijde fabrieksterrein Nutricia te Zoetermeer

Foto 2. Zijaanzicht magazijn noordzijde fabrieksterrein

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Te slopen PIM-gebouw

Foto 4. Aanzicht installatie afvalwaterzuivering

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 5. Impressie zuidzijde fabrieksterrein

Foto 6. Ketelhuis fabrieksterrein Nutricia

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

INTERNET

bSR, 2010

[http://www.vleermuizenindestad.nl/sites/default/files//imce/nieuwesite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/20100930_VleermuizenZoetermeer_GarryBakkerBsR.pdf], 27 oktober 2011.

Rijksoverheid

[<http://www.rijksoverheid.nl>], 25 oktober 2011.

Telmee.nl

[<http://www.telmee.nl/>], 25 oktober 2011.

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas, konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

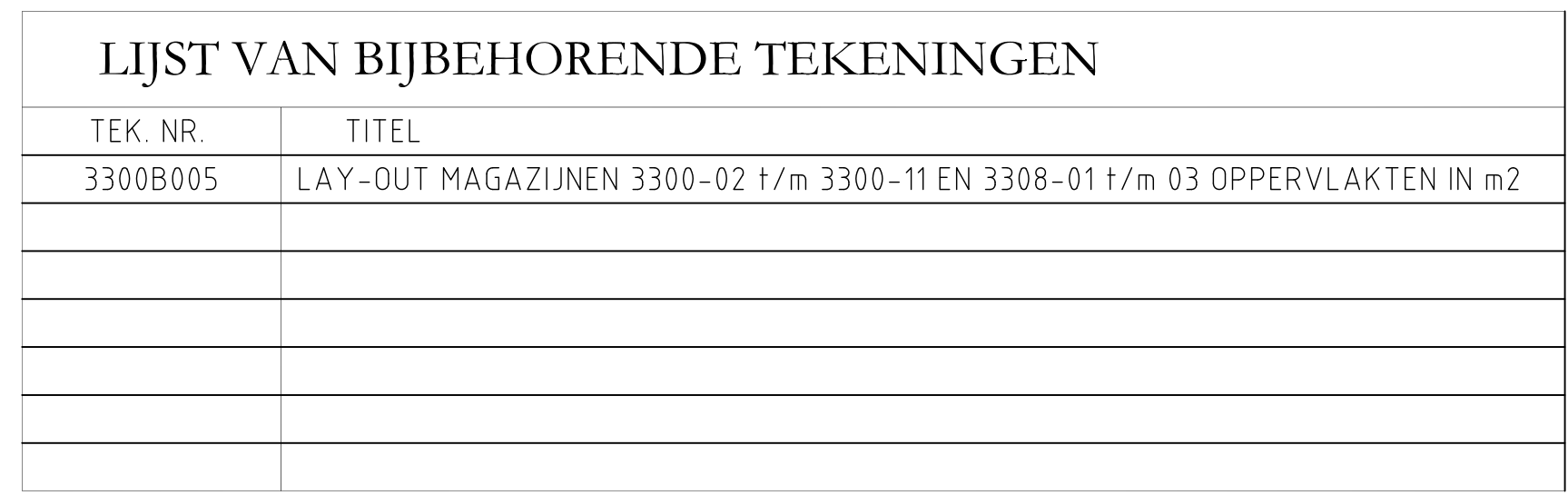
Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.

**Bijlage 5 Overzichts Tekening Bebouwing Zoetermeer
14 oktober 2009**

VOORHEEN TEKENING NR. 20000430 REV. 02

